

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΥΟ ΠΟΙΚΙΛΙΩΝ ΚΕΡΑΣΙΑΣ

Παρουσιάζουν αδυναμίες ως προς την παραγωγικότητά τους

Στο άρθρο αυτό, ως συνέχεια του προηγούμενου που παρουσιάστηκε στο τεύχος Ιουλίου 2021, για την περιγραφή και αξιολόγηση των ποικιλιών κερασιάς και βυσσινιάς, παρουσιάζονται δύο ποικιλίες κερασιάς, των οποίων τα ποιοτικά χαρακτηριστικά δεν ανταποκρίθηκαν επαρκώς στις εδαφοκλιματικές συνθήκες της Ελλάδας. Οι ποικιλίες αυτές είναι η *Big Lory* και η *Oktavia*.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΗΣ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ

ΕΛ.Γ.Ο. "ΔΗΜΗΤΡΑ"

Ινστιτούτο Γενετικής Βελτίωσης και Φυτογενετικών Πόρων, Τμήμα Φυλλοβόλων Οπωροφόρων Δένδρων Νάουσας

Εισαγωγή

Στο άρθρο αυτό, γίνεται λόγος για δύο ακόμα ποικιλίες που έχουν εισαχθεί από διάφορες χώρες και περιγράφονται τα χαρακτηριστικά που εμφάνισαν και η προσαρμοστικότητά τους στις εδαφοκλιματικές συνθήκες της χώρας μας, όπως φάνηκαν στις συλλογές αξιολόγησης του Τμήματος Φυλλοβόλων Οπωροφόρων Δένδρων Νάουσας του Ι.Γ.Β.&Φ.Π. Η περιγραφή των χαρακτηριστικών στηρίζεται στις λίστες που έχει συντάξει η ΥΠΟΦ, το IPGRI, το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Γενετικού Υλικού Πυρηνοκάρπων και το Ινστιτούτο Ελέγχου Ποικιλιών της χώρας μας, για να μπορεί να αξιοποιηθεί και από αυτούς τους φορείς, πλην της επιστημονικής κοινότητας και των παραγωγών κερασιάς. Οι περιγραφόμενες ποικιλίες εγκαταστάθηκαν στις πειραματικές συλλογές αξιολόγησης των ποικιλιών του Τμήματος Φυλλοβόλων Οπωροφόρων Δένδρων (του Ινστιτούτου Γενετικής Βελτίωσης και Φυτογενετικών Πόρων) στο Κεντρικό Αгрόκτημα Ναούσης το 2013. Οι ποικιλίες κερασιάς *Big Lory* και *Oktavia* ήταν εμβολιασμένες σε υποκείμενο *Maxma 14* και φυτεύθηκαν σε δύο επαναλήψεις, από δύο δένδρα στην κάθε επανάληψη.

Οι αποστάσεις φύτευσης των δένδρων ήταν 6 x 6 m και η διαμόρφωση της κόμης αυτών, σε ανοιχτό κύπελλο.

BIG LORY (Εικόνα 1a,b)

Συνώνυμα: Bigalise, Enjidel.

Γενικά: Κόκκινη, τραγανή ποικιλία, μέσης εποχής ωρίμανσης, με πολύ μεγάλο μέγεθος καρπού.

Καταγωγή και εξάπλωση: Δημιουργήθηκε από τον ιδιώτη βελτιωτή Paul Argot στη Lorette της Γαλλίας, το 1976. Είναι διασταύρωση των ποικιλιών MF 24 x Panthere. Το Τ.Φ.Ο.Δ.Ν. την εγκατέστησε στις συλλογές του αξιολόγησης το 2013, εμβολιασμένη σε υποκείμενο *Maxma 14*. Δεν είναι διαδεδομένη ποικιλία στη χώρα μας.

Δένδρο: Μεγάλου μεγέθους, ορθόκλαδο, με πυκνή κόμμη.

Η ετήσια βλάστηση του δένδρου είναι πολύ ζωνρή.

Αργεί να μπει στην παραγωγική διαδικασία (μπαίνει μετά τον πέμπτο χρόνο πάνω στο υποκείμενο *Maxma 14*) και οι αποδόσεις του είναι μικρές (0,07 kg/cm² τομής κορμού), αλλά με τάσεις βελτίωσης έως μέτρια επίπεδα, κατά την πάροδο των ετών.

Φύλλο: Ωοειδούς σχήματος, μεγάλου μεγέθους, με οδόντωση διπλά πριονωτή. Η φυλλόπτωση το Φθινόπωρο είναι μέσης περιόδου, ξεκινά από το δεύτερο δεκαήμερο του Νοεμβρίου και αποπερατώνεται στις αρχές Δεκεμβρίου.

Καρποφόρα όργανα: Καρποφορεί σε μπουκέτα του Μαΐου (σπερ).

Άνθος: Τα άνθη φέρουν πέταλα καρδιάσχημα, μεγάλου μεγέθους.

Η άνθηση είναι μεσοσφίμμης εποχής, ανθίζει οκτώ ημέρες αργότερα από την *B. Burlat*.

Η ποικιλία είναι αυτοασυμβίβαστη και χρειάζεται σταυροεπικονίαση.

Τα ποσοστά καρπόδεσης, από σχετικά πειράματα του Τ.Φ.Ο.Δ.Ν., είναι μέτρια και ανέρχονται στο 23,5% των ανθέων κατά μέσο όρο, στη συλλογή αξιολόγησης που εγκαταστάθηκε.

Καρπός: Σχήματος νεφροειδούς, χρώματος επιδερμίδας μαονιού, πολύ μεγάλου μεγέθους (9,8 g).

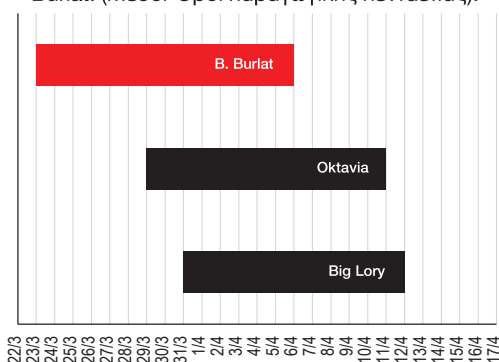
Η σάρκα του είναι τραγανή, ροζ χρώματος, με γλυκιά γεύση και καλή γευστικότητα. Η περιεκτικότητα σε χυμό είναι υψηλή και το χρώμα αυτού ροζ.

Ο ποδίσκος του καρπού είναι πολύ κοντός (2,7 cm) και παρουσιάζει βράκτια φύλλα (3 ως 4).

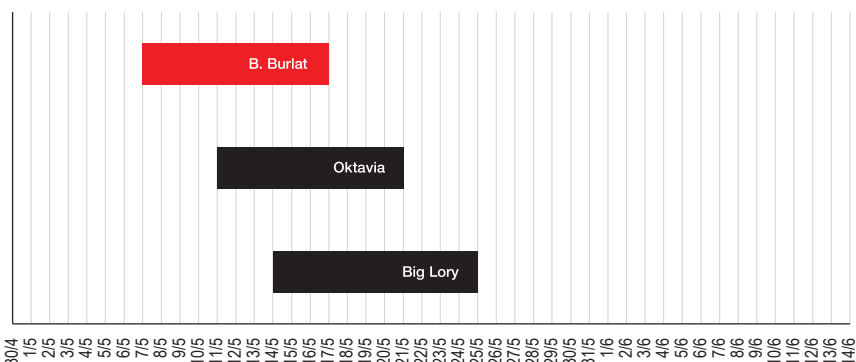
Ωριμάζει στα μέσα Μαΐου, επτά ημέρες αργότερα από την *B. Burlat*. Στην ευρωπαϊκή βιβλιογραφία αναφέρεται ότι ωριμάζει από 10 έως 14 ημέρες μετά την *B. Burlat*.

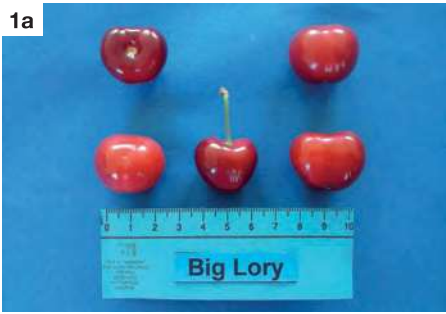
Παρουσιάζει σχετική ανθεκτικότητα στο

Γράφημα 1: Περίοδος άνθησης των περιγραφόμενων ποικιλιών σε σύγκριση με την *B. Burlat*. (Μέσοι Όροι παραγωγικής πενταετίας).

Γράφημα 2: Περίοδος ωρίμανσης των περιγραφόμενων ποικιλιών, σε σύγκριση με την *B. Burlat*. (Μέσοι Όροι παραγωγικής πενταετίας).

BIG LORY
ΑΝΘΕΚΤΙΚΗ
ΣΤΟ ΣΧΙΣΙΜΟ
ΜΕ ΠΟΙΟΤΙΚΑ
ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ
ΚΑΡΠΟΥ

σχίσσιμο από παρατηρήσεις αγρού, γεγονός που αποτυπώθηκε και στα τεστ Christensen που υποβλήθηκε επί του εργαστηρίου (δείκτης Christensen: 19,6). Ιταλικές αναφορές την παρουσιάζουν ως ανθεκτική στο σχίσσιμο, ενώ Τούρκικες μελέτες την παρουσιάζουν σχετικά ευαίσθητη.

Παρουσιάζει ανθεκτικότητα στη Μονιλία. Εμφανίζει δίδυμους καρπούς κάποιες χρονιές, ενώ άλλες καθόλου.

Πυρήνας: Σφαιρικού σχήματος, πολύ μεγάλου μεγέθους (0,60 g). Το άκρο του είναι πιεσμένο και η ραφή σχηματίζει τριπλή τρίπιδα. Η σύμφυση του με τη σάρκα είναι ισχυρή.

Επικονιαστές: Δεν έχουν γίνει σχετικά πειράματα στο Τ.Φ.Ο.Δ.Ν. Από παρατηρήσεις φαίνεται να επικονιάζεται από τις Lory Bloom και Oktavia. Στη βιβλιογραφία αναφέρονται ως καλοί επικονιαστές, οι ποικιλίες Lory Bloom, B. Burlat, Fercer (Arcina), B.S. Hardy Giant, Van, Hedelfinger και Coralise.

Συμπεράσματα: Πρόκειται περί ποικιλίας με πολύ καλά ποιοτικά χαρακτηριστικά καρπού, ανθεκτική στο σχίσσιμο, καθώς και ενδεικνυόμενη για μηχανική συλλογή του καρπού (μαζί με τον ποδίσκο), κάτι που πιθανόν να απασχολήσει την εντατικού τύπου κερασοκαλλιέργεια αργότερα. Η παραγωγική της τάση όμως είναι αρκετά χαμηλή για τις ελληνικές εδαφοκλιματικές συνθήκες και οποιαδήποτε βελτίωσή της φαίνεται να φτάνει έως τα μέτρια επίπεδα. Δεν προτείνεται η διάδοσή της.

ΟΚΤΑΒΙΑ (Εικόνες: 2a,b)

Συνώνυμα: Octavia.

Γενικά: Κόκκινη, ημιτραγανή ποικιλία, μεσοπρώιμη εποχής ωρίμανσης, με μέτριο μέγεθος καρπού.

Καταγωγή και εξάπλωση: Δημιουργήθηκε στη Γερμανία από το Jork Experiment Station, μάλλον το 1957. Είναι διασταύρωση των ποικιλιών Schneiders Spate Knorpelkirsche x Rube. Πρόκειται για καρπό της ίδιας προσπάθειας γενετικής βελτίωσης που απέφερε και τη γνωστή ποικιλία Regina. Το Τ.Φ.Ο.Δ.Ν. την εγκατέστησε στις συλλογές του αξιολόγησης το 2013, εμβολιασμένη σε υποκείμενο Μαχμα 14. Καλλιεργείται περισσότερο στη χώρα καταγωγής της, ενώ στη χώρα μας έχουν εγκατασταθεί κάποια δένδρα, κυρίως για λόγους δοκιμής.

Δένδρο: Μεγάλου μεγέθους, ημιρθόκλαδο, με πυκνή κόμη.

Η επίσημη βλάστηση του δένδρου είναι ζυγηρή.

Οι αποδόσεις του είναι μικρές έως μέτριες (0,09 kg/cm² τομής κορμού).

Φύλλο: Ωοειδούς σχήματος, μέσου μεγέθους, με οδόντωση διπλά πριονωτή.

Η φυλλόπτωση το Φθινόπωρο είναι μέσης και μακράς περιόδου, ξεκινά από το πρώτο δεκαήμερο του Νοεμβρίου και αποπερατώνεται στις αρχές Δεκεμβρίου.

Καρποφόρα όργανα: Καρποφορεί σε μπουκέτα του Μαΐου (σπερ). Σε νεαρές ηλικίες το δένδρο φαίνεται να φέρει τμήμα της καρποφορίας του σε απλούς οφθαλμούς, σαν λεπτοκλάδια όπως οι βουσιανές.

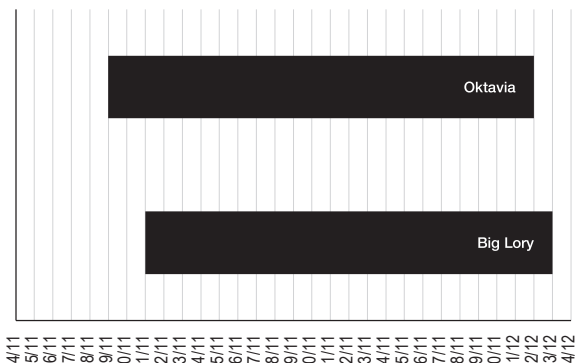

Άνθος: Τα άνθη φέρουν ελλειπτικά πέταλα, μεγάλου μεγέθους.

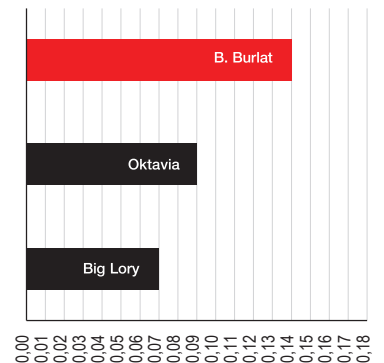
Η άνθηση είναι μέσης εποχής, ανθίζει έξι ημέρες αργότερα από την B. Burlat. Η ποικιλία είναι αυτοασυμβίβαστη και χρειάζεται σταυροεπικονίαση.

Τα ποσοστά καρπόδεσης, από σχετικά πειράματα του Τ.Φ.Ο.Δ.Ν., είναι κανονικά και ανέρχονται στο 29,4% των ανθέων κατά μέσο όρο, στη συλλογή αξιολόγησης που εγκαταστάθηκε.

Γράφημα 3: Περίοδος φυλλόπτωσης των περιγραφόμενων ποικιλιών. (Μέσοι Όροι παραγωγικής πενταετίας).

Γράφημα 4: Παραγωγικότητα σε kg/cm² του εμβαδού της τομής του κορμού των περιγραφόμενων ποικιλιών, σε σύγκριση με την B. Burlat. (Μέσοι Όροι παραγωγικής πενταετίας).

Πίνακας 3: Συγκριτικός πίνακας αριθμητικών στοιχείων περιγραφόμενων ποικιλιών

Ποικιλίες Συγκριτικά στοιχεία	Big Lory	Oktavia
Δένδρο		
Τύπος	κανονικός	κανονικός
Ζωηρότητα βλάστησης	πολύ ζωηρό	ζωηρό
Σχήμα	ορθόκλαδο	ημιορθόκλαδο
Παραγωγικότητα (kg/cm ² τομής κορμού)	0,07	0,09
Καρποφόρα όργανα		
Τύπος	σπερ	σπερ
Κατανομή στους βλαστούς	σε όλο το μήκος	σε όλο το μήκος
Πυκνότητα	μέτρια	μικρή
Αριθμός ανθοφόρων οφθαλμών / σπερ	3 με 4	1 με 3
Φύλλο		
Σχήμα ελάσματος	ωοειδές	ωοειδές
Μέγεθος ελάσματος	μεγάλο	μέσο
Μέσο μήκος ελάσματος (cm)	14,9	12,5
Μέσο πλάτος ελάσματος (cm)	7,14	6,14
Αναλογία μήκους ελάσματος / πλάτους	1 / 0,48	1 / 0,49
Μέσο μήκος μίσχου (cm)	3,09	2,70
Μέσο πάχος μίσχου (cm)	0,17	0,16
Αναλογία μήκος μίσχου / μήκος ελάσματος	1 / 4,82	1 / 4,63
Συνήθης αριθμός νεκτάριων αδένων	2	2
Άνθος		
Αριθμός ανθέων / ανθοφόρο οφθαλμό	2 με 3	1 με 2
Σχήμα πετάλων	καρδιοσχημο	ελλειπτικό
Ύπερος σε σχέση με στήμονες	ίσος ή μεγαλύτερος	μεγαλύτερος
Καρπός		
Σχήμα καρπού	νεφροειδής	νεφροειδής έως μπλοειδής
Μέσο μήκος καρπού (mm)	22,4	21,75
Μέσο πλάτος καρπού (mm)	28,3	21,25
Μέσο πάχος καρπού (mm)	22,7	18,35
Μέγεθος καρπού	πολύ μεγάλο	μέτριο
Μέσο βάρος καρπού (g)	9,8	6,7
Χρώμα επιδερμίδας	μαόνι	μαόνι
Τραγανότητα σάρκας	τραγανή	ημιτραγανή
Σάκχαρα	13,1	18,0
Οξέα (σε μηλικό οξύ)	7,6	8,6
Αναλογία οξέων / σακκάρων	1 / 1,7	1 / 2,1
Μέσο μήκος ποδίσκου (cm)	2,7	4,1
Πυρήνας		
Σχήμα πυρήνα	σφαιρικό	ωοειδές
Μέσο μήκος πυρήνα (mm)	9,5	12,1
Μέσο πλάτος πυρήνα (mm)	10,7	8,8
Μέσο πάχος πυρήνα (mm)	8,6	6,6
Μέγεθος πυρήνα	πολύ μεγάλο	μικρό προς μέτριο
Μέσο βάρος πυρήνα (g)	0,60	0,39
Σχέση βάρους πυρήνα / καρπού	1 / 16,3	1 / 14,9
Σχέση μεγέθους πυρήνα / καρπού	1 / 16,5	1 / 12,1

ΧΑΜΗΛΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ BIG LORY ΓΙΑ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Καρπός: Νεφροειδούς έως μπλοειδούς σχήματος, χρώματος επιδερμίδας μαονιού, μέτριου μεγέθους (6,7 g).

Η σάρκα του είναι ημιτραγανή, κόκκινη χρώματος, με γλυκιά γεύση, υψηλή οξύτητα και καλή γευστικότητα. Η περιεκτικότητα σε χυμό είναι ενδιάμεση προς υψηλή και το χρώμα αυτού κόκκινο.

Ο ποδίσκος του καρπού είναι μέσου μήκους προς κοντός (4,1 cm) και δεν παρουσιάζει βράκτια φύλλα.

Ωριμάζει το δεύτερο δεκαήμερο του Μαΐου, πέντε έως επτά ημέρες αργότερα από την B. Burlat. Έχει ακανόνιστη και μακρά περίοδο ωρίμανσης. Στην ευρωπαϊκή βιβλιογραφία αναφέρεται ότι ωριμάζει 22 ημέρες μετά την B. Burlat.

Παρουσιάζει σχετική ευαισθησία στο σχίσμο από παρατηρήσεις αγρού, αλλά μέτρια ευαισθησία βάσει των τεστ Christensen που υποβλήθηκε επί του εργαστηρίου (δείκτης Christensen: 26,8).

Εμφανίζει αρκετούς δίδυμους καρπούς κάποιες χρονιές (π.χ. 2019), ελάχιστους έως λίγους άλλες χρονιές (π.χ. 2018 και 2020), ενώ άλλες καθόλου (π.χ. 2017 και 2021).

Πυρήνας: Ωοειδούς σχήματος, μικρού προς μέτριου μεγέθους (0,39 g). Το άκρο του είναι πεισμένο και η ραφή σχηματίζει τριπλή τρόπιδα. Η σύμφυση του με τη σάρκα είναι ισχυρή.

Επικονιαστές: Δεν έχουν γίνει σχετικά περάματα στο Τ.Φ.Ο.Δ.Ν. Από παρατηρήσεις φαίνεται να επικονιάζεται από τις Firm Red και Tamara. Στη βιβλιογραφία αναφέρονται ως καλοί επικονιαστές, οι ποικιλίες Erika, Alma, Bianca και Schneider's Spate.

Η διεθνής βιβλιογραφία την κατατάσσει στο γκρουπ επικονίασης II, με S₁S₃ ομάδα αλληλόμορφων γονιδίων, που καθιστά την Oktavia ασυμβίβαστη με τις ποικιλίες Samba, Giant Red και Black Star, ασχέτως αν συνανθίζουν ή όχι.

Συμπεράσματα: Πρόκειται περί ποικιλίας με ενδιαφέρουσα εποχή έναρξης ωρίμανσης για τις ελληνικές εδαφοκλιματικές συνθήκες αλλά με χτυπητές αδυναμίες στην παραγωγικότητα, το μέγεθος καρπού και την τραγανότητα της σάρκας. Δεν προτείνεται η διάδοσή της. ■